

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207452
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119207452.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 42 185 190, proti žalovanej X. J., K.. XX.X.XXXX, O. S. XXX/XX, XXX XX J., R. W., právne zastúpenej JUDr. Petrom Vachanom, advokát, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42 350 026, zaplatenie zmluvného úroku a poplatkov, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 16.04.2019 si žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 70% ročne, poplatkov za upomienky v sume 300,- eur, zmluvnej pokuty vo výške 33,- eur a úrokov z omeškania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 20.04.2015, č. 808801215, žalobca, ako veriteľ, poskytol žalovanej, ako dlžníkovi, úver vo výške 400,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 112,- eur a úrok vo výške 70% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 20.04.2016. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalobca a žalovaná dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaná sa zaväzuje žalobcovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušila dojednania predmetnej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratila výhodu splátok, žalobca vyzval žalovanú na úhradu jej záväzku. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaná zaviazala uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- eur, t. j. celkom vo výške 300,- eur. Žalovaná doposiaľ uhradila žalobcovi sumu vo výške 547,73 eura.

2. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila. Vo vyjadrení k žalobe uviedla, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. d), l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpisu zmluvy a preto je bezúročná a bez poplatkov. Ďalej uviedla, že odplata vo výške 112,- eur je určená nesprávne, pretože odplata má byť určená percentuálny vyjadrením a v zmysle citovaného ustanovenia má zahŕňať aj zmluvný úrok, v končenom dôsledku teda zmluva o úvere neobsahuje údaj o odplate. Zmluva zároveň obsahuje aj nesprávny údaj o RPMN v

neprospech spotrebiteľa. Žalovaná vzniesla námietku premlčania, keďže v danom prípade odplata vo výške 122,- eur prevyšuje dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne, zmluva o úvere je neplatný právny úkon. Nakoniec uviedla, že žalobca neskúmal bonitu žalovanej.

3. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadril.

4. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

5. Žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 20.04.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 400,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 392,- eur, t.j. spolu zaplatiť celkovú čiastku vo výške 792,- eur do 20.04.2016.

6. Podľa bodu 2 Zmluvy odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 112,- eur (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 28%, ktorá sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie.

7. Podľa bodu 3 zmluvy si strany dohodli úrok vo výške 70% ročne, čo predstavuje sumu 140,- eur.

8. Výška priemernej RPMN je 25,88%.

9. Podľa žaloby žalovaná uhradila žalobcovi celkovo sumu 547,73 eura.

10. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

11. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2015 do 30.09.2015 (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods.1,5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa § 54 ods. 1,2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.04.2015 do 29.09.2015 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť

finančnými prostriedkami v hotovosti. Podľa § 2 písm. d/ tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

15. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. d) k), l) ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti: meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

18. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

19. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

20. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

21. Podľa § 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.01.2015 (ďalej aj ako „nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.“), Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

22. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej

percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

23. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

25. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaná v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa pod sankciou ich absolútnej neplatnosti.

26. Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

27. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata úroku vo výške 70% ročne, poplatkov vo výške 300,- eur, zmluvnej pokuty vo výške 33,- eur a úroku z omeškania. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca a žalovaná uzatvorili dňa 20.04.2015 zmluvu, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 400,- eur, ktorý sa zaviazala žalovaná vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 392,- eur, t.j. spolu zaplatiť celkovú čiastku vo výške 792,- eur do 20.04.2016. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu túto zmluvu súd ex offo podrobil kontrole, či obsahuje všetky zákonné náležitosti vyžadované právnou úpravou v čase uzavretia zmluvy. Po preskúmaní predmetnej zmluvy súd dospel k záveru, že v zmluve je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) v neprospech spotrebiteľa. V zmluve je uvedená RPMN vo výške 28% a podľa bodu 2 zmluvy by mala odplata predstavovať RPMN. V bode 3 zmluvy je však samostatne vyčíslený úrok a v bode 1 zmluvy je uvedené, že spotrebiteľ sa zaviazal vrátiť žalovanému poskytnutý úver a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom. Podľa § 19 ods. 2 ZoSÚ na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Náklady na vedenie účtu, na ktorom sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, náklady na používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a ostatné náklady na platobné transakcie sa zahrnú do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom, ak otvorenie účtu nie je dobrovoľné a náklady na účet neboli zrozumiteľne a samostatne uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo v akejkoľvek inej zmluve uzavretej so spotrebiteľom. Podľa § 2 písm. g) ZoSÚ celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Z týchto citovaných ustanovení nepochybne vyplýva, že do výpočtu RPMN za zahŕňa aj úrok, a preto RPMN nemôže byť nižšia ako úrok, ktorý je v tomto prípade 70%. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu Žilina 10Co/672/2014, ktorý uviedol: „V hodnote RPMN za úver sú zahrnuté všetky náklady spotrebiteľa v súvislosti s poskytnutým úverom. Jednou z položiek týchto nákladov je úrok za poskytnutý úver, ktorého percentuálnym vyjadrením je úroková sadzba. Okrem úroku môžu medzi náklady úveru patriť rôzne poplatky (napríklad za poskytnutie úveru, za správu účtu), poisťenie úveru a podobne. Je zrejmé, že pokiaľ sa v zmluve uvádza hodnota úrokovej sadzby úveru, hodnota RPMN za úver nemôže byť od nej nižšia, môže byť minimálne rovnaká“ Podľa online kalkulačky pre výpočet RPMN na stránke <<http://www.fininfo.sk/sk/kalkulacky/kalkulacka-rpmn>>. pri zadaní vstupných údajov vychádza RPMN pre daný spotrebiteľský úver vo výške 94,09%.

28. Zmluva ďalej neobsahuje dátum narodenia žalovanej podľa § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ.

29. Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d) a je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa. Keďže žalobca si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie úrokov a poplatkov, pričom súd úver posúdil za bezúročný a bez poplatkov, súd žalobu v časti úrokov a poplatkov zamietol.

30. Súd taktiež dodáva, že ak by aj zmluva obsahovala všetky náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, tak žaloba by bola v časti úrokov poplatkov nedôvodná z dôvodov uvedených v bode 31 a nasledujúcich rozsudku.

31. Strany si v zmluve dohodli úrok vo výške 70%, pričom tento je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku /poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov/. Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi / pozri rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 Cdo 137/2003/. Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2015 pri úveroch od 1 do 5 rokov na úrovni 10% ročne. Dohodnutá výška úrokov 70% ročne uvedená v zmluve podstatne sedemnásobne/prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2015. Nebankový subjekt pri poskytovaní úverov síce podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov /aj keď vyššia ako pri bankách/ musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané úroky. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014, ktorý uviedol: „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Vzhľadom na vyššie uvedené súd teda dospel k záveru, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 70% ročne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 OZ neplatná.

32. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky k tomu súd poukazuje na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove 6Co 126/2012. Podľa neho v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu za upomienku. Zákon za príslušenstvo pohľadávky označuje náklady na uplatnenie pohľadávky. Predpokladá teda presné výdavky. Ani pokiaľ ide o škodu, ktorú by veriteľovi bolo dôvodné priznať pre porušenie povinnosti zo zmluvy, nemožno veriteľovi priznať viac ako skutočnú ujmu, či ušlý zisk. Paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí zo dňa 21.11.2017, sp. zn. 17Co/115/2017 uviedol: „poplatok za upomienku, výzvu nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mal povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Je za hranicou rozumného úsudku, aby poplatok vo výške 15 Eur, 30 Eur sledoval výdavky spojené s vyhotovením a zaslaním upomienky. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie,

ktoré je poskytované spotrebiteľovi". Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012 uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z. z.) . Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)". Taktiež je potrebné dodať, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik záväzku žalovanej hradíť žalobcovi upomienky vo výške 30,- eur, spolu 300,- eur. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aby upomienky boli žalovanej zasielané. Preto je žaloba v tejto časti nedôvodná.

33. Pokiaľ ide o odplatu túto súd vyhodnotil ako neplatnú z dôvodu rozporu s § 39 OZ. Podľa § 53 ods. 6 OZ, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. V bode 2 zmluvy je samostatne vyčíslená odplata vo výške 112,- eur, pričom však do odplaty nie je zahrnutý úrok vyčíslený vo výške 280,- eur. Odplata teda predstavuje sumu 392,- eur, t.j. 98% úveru a nie sumu 112,- eur. Podľa § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2015 bola priemerná RPMN pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov vo výške do 1500 eur vo výške 25,88%, dvojnásobok je teda vo výške 51,76%. Z uvedeného vyplýva, že RPMN dojednaná žalobcom (94,09%, nie 28%) presahuje zákonnú odplatu za úver viac ako dvojnásobne. Takéto dojednanie o odplate podľa súdu hrubo odporuje dobrým mravom a je v rozpore s § 39 OZ, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 OZ neplatná.

34. Navyše žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Žalovaná v konaní namietala, že žalobca neskúmal jej bonitu. Bolo preto na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca však v konaní nepredložil žiadne dôkazy vo vzťahu k otázke skúmania bonity žalovanej, a preto neunesol dôkazné bremeno v tom, či postupoval s odbornou starostlivosťou. Za týchto okolností teda súd dospel k záveru, že žalobca zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, keď riadne neskúmal schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ druhej veta, t.j. že úver je bezúročný a bez poplatkov.

35. Žalobca si v konaní voči žalovanej uplatnil aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 33 eur, ktorú v žalobe nijako nekonkretizoval. Podľa zmluvy: „Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- eur“. Súd preskúmal predmetnú zmluvnú pokutu a dospel k záveru, že takto dojednaná zmluvná pokuta je neplatná, keďže je zjavne dojednaná v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, a to z dôvodu toho, že vôbec nezohľadňuje dĺžku omeškania /môže ísť napríklad len o jeden deň/ a ani sumu, s ktorou je dlžník v omeškaní /môže ísť napríklad len o sumu 0,01 eura/. Takto paušálne dohodnutá zmluvná pokuta je podľa názoru súdu v rozpore s dobrými mravmi /§ 3 os. 1 OZ/ a teda neplatná. Navyše žalobcovi by vznikol nárok na zmluvnú pokutu iba v prípade, ak by žalovaná nezaplatila celkovú čiastku úveru vo výške 792,- eur. Spotrebiteľský úver je však bezúročný a bez poplatkov a teda žalovaná nemá povinnosť uhradiť žalobcovi celkovú čiastku úveru 792,- eur.

Okrem toho žalovaná z poskytnutého úveru 400,- eur uhradila sumu 547,73 eura, a teda ak by aj zmluva pokuta bola platná, tak táto už bola žalovanou v celom rozsahu uhradená. Z vyššie uvedených dôvodov súd zamietol i nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty.

36. Keďže žalobca si v konaní uplatnil zaplatenie úroku vo výške 70% ročne, poplatkov vo výške 300,- eur, zmluvnej pokuty vo výške 33,- eur a úroku z omeškania, pričom súd dospel k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov a zmluvná pokuta je neplatná, súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

37. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaná bola v konaní úspešná v celom rozsahu, a preto súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

38. Pokiaľ ide námietku premlčania túto súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Súd má za to, že v danom prípade je neplatná zmluva v časti odpłaty v zmysle § 41 OZ. Vo zvyšnej časti je zmluva platná, a preto bola žalovaná povinná vrátiť istinu do 20.04.2016. Nasledujúci deň začala plynúť premlčacia doba a uplynula dňa 21.4.2019. Žaloba bola podaná na súd dňa 16.4.2019, t.j. v 3 ročnej premlčacej dobe.

39. Nakoniec súd uvádza, že pokiaľ ide o napadanú náležitosť a to výšku, počet a termíny splátok istiny, tak podľa názoru súdu žiadnym spôsobom výkladu ust. § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ nemožno dospieť k záveru o nutnosti rozčlenenia splátky, ktorá bola dohodnutá v zmluve, ako celková splátka zahŕňajúca istinu, úrok, prípadne poplatky, že by mala byť v zmluve v rámci danej náležitosti zmluvy rozčlenená na jednotlivé jej zložky. Ak by zákonodarca mal túto snahu, nepochybne by sporné ustanovenie naformuloval tak, aby bolo z neho zjavné, že v zmluve musí byť osobitne uvedená splátka istiny, osobitne splátka úrokov a osobitne splátka poplatkov. Z formulácie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva to, že dohodnutá mesačná splátka zahŕňa všetky spomínané komponenty. Súd poukazuje aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-42/15 zo dňa 9.11.2016, keď na otázku súdu, či článok 10 ods. 2 písm. i/ v spojení s písm. h/ smernice 2008/48/ES sa má vykladať tak, že zmluva o úvere nemusí v čase uzavretia obsahovať presné určenie, aká časť jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky, súdny dvor uviedol, že daný článok sa má vykladať tak, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia podľa Európskeho súdu bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. V odôvodnení rozhodnutia súdny dvor uviedol, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky podľa článku 10 ods. 2 písm. i/ a článku 10 ods. 3 smernice. Z toho je teda nepochybné, že zmluva nemusela obsahovať počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a navyše žalovaná si môže bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy vyžiadať výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky (§ 9 ods. 3 ZoSÚ). Súd taktiež poukazuje aj vyjadrenie Slovenskej republiky vo veci prejudiciálneho konania C - 42/15, kde zástupkyňa uviedla, že znenie zákona o spotrebiteľských úveroch nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné určenie, aká časť jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. K obdobnému záveru dospel aj Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/146/2017, sp. zn. 3Cdo/56/2018 a sp. zn. 4Cdo/211/2017 Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že v zmluve rozpis splátok na istinu, úroky a poplatky nemusel byť a postačovalo uvedenie celkovej výšky splátky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a každá zo strán dostala jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).